

z natančnimi navodili, kako naj jih uresničimo.

Veliko pozornosti je posvečeno glasovom. Razloženi so vsi ruski fonemi in dana podrobna navodila, kako naj odpravimo morebitne težave pri izgovorjavi. Razen tega je že od samega začetka posebna skrb posvečena stavčni intonaciji. Prikazani so vsi intonacijski vzorci po Brzygunovi, pa tudi nekatere njihove kombinacije.

Priročnik vsebuje tudi precej stvarnih razlag za značilne ruske in sovjetske pojme. S tem skuša tudi v praksi uresničiti zahteve po »stranovedeniju«, poznavanju dežele in kulture jezika, ki se ga učimo. Morda bi pri tem bili lahko malo bolj velikodušni, saj so nekateri pojmi (metro, gorodki, Lev Jašin) ostali nerazloženi.

Neločljiv del kompleta so tudi plošče. Na njih so posneti vsi dialogi, ki so v knjigi za učence, pa tudi vse fonetične vaje.

Pričujoči učbenik je le prvi del širše zasnovane celote — imela naj bi tri take dele —

a je že sedaj videti, da je zgrajen na jasno izoblikovani metodi. To je njegova glavna prednost. Avtorji so v osnovno avdiovizualno metodo vnesli nekaj dopolnil. Podčrtali in razvijali so pomen podobe, premišljeno in metodično podprto so dozirali uvažanje novih besed, slovnično snov so enakomerno razvrstili po vseh lekcijah, teme in situacije pa so izbrali tako, da niso same sebi namen, ampak dajejo učencu gradivo za samostojne kombinacije, ko se bo srečal z jezikom tudi zunaj šole.

Le eno učbeniku lahko očitamo, njegovo preveliko »univerzalnost«, željo, da bi učbenik uporabljali učenci ne glede na njihovo materinščino. Učbenik tujega jezika mora biti pisan za pripadnike posameznega jezika in upoštevati mora materinščino s posebnim ozirom na interferenco.

»Russkij jazyk I« je dober učbenik. Vsak učitelj praktik bo našel kaj zase, sestavljalci novih učbenikov pa se bodo ob njem marsičesa naučili.

Matej Rode
Gimnazija v Celju

NOVEMBRSKI LITERARNO-ZNANSTVENI SREČANJI V MAKEDONIJI

Po znanem mednarodnem pesniškem festivalu »Struški večeri poezije«, ki je bil letos konec avgusta desetič v Strugi kraj Ohridskega jezera, so v Makedoniji novembra priredili dve pomembni literarno-znanstveni manifestaciji: Osma Racinova srečanja v Titovem Velesu ter v Tetovu znanstven simpozij, posvečen dvestoletnici rojstva verskega pisatelja Kirila Pejčinoviča-Tetovca.

Racinova srečanja, ki so bila letos od 9. do 12. novembra v Titovem Velesu in na Dojranu, niso le spominskega značaja, marveč predstavljajo tudi pomembno znanstveno prireditev. Na njih podeljujejo poglavito književno nagrado za prozno delo — »Racinovo priznanje« —, ki ga je letos prejel prozaist Živko Čingo za roman »Velika voda«. Leto, ki je ravnokar minilo, pa je bilo sicer označeno kot najustvarjalnejše obdobje makedonske književne kritike in esejistike. — Posebno pozornost zasluži v okviru teh srečanj tematski simpozij »Razvojni procesi v sodobni makedonski literaturi«, na katerem so s svojimi strokovnimi in znanstvenimi poročili sodelovali pisatelji, profesorji in znanstveni delavci iz vseh jugoslovanskih republik. — Gostitelji so se

v svojih predavanjih največ ukvarjali s periodizacijo sodobne makedonske književnosti ter s tendencami njenega razvoja; v celoti ali delno so se temu problemu posvetili Aleksander Aleksiev, Miodrag Drugovac, Dimitar Dimitrov, Gane Todorovski, Georgi Stardelov idr. Zagreb so zastopali Fran Petre z referatom o narodnem in kozmopolitskem v makedonski književnosti, Krunoslav Panić, ki je govoril o legitimnosti jezikoslovnih pristopov v proučevanju sodobnih književnih procesov, ter Miroslav Vaupotić s poročilom o lastnostih novejših hrvatske in makedonske književne kritike. — Vojislav Ilić iz Novega Sada je razpravljal o konstituiranju motivov iz kulturnega areala v makedonski domovinski liriki, Tode Čolak iz Beograda o »enem izmed tokov sodobne makedonske književnosti«, pisatelj Safet Burina iz Mostarja pa o makedonski književnosti za otroke. — Vsa predavanja bodo objavljena v posebnem zborniku. Prejšnja leta so ob takšnih priložnostih že izšli podobno tematizirani zborniki: o makedonski prozi, makedonski drami, makedonski ljudski in umetni književnosti, o slovstvu malih narodov. — Na koncu so udeleženci »srečanj« obiskali hišo makedonskega pesnika Koče Racina.

V Tetovu pa je bila 24. in 25. novembra ob dvestoletnici rojstva verskega pisatelja Kirila Pejčinovića spominska slovesnost ter z njo združeno znanstveno zborovanje. — Pejčinović je skupaj z Joakimom Krčovskim izdal prve tiskane knjige v makedonskem jeziku. Rodil se je blizu Tetova, v večji in bogatejši vasi Tearce, postal menih in kot tak deloval v različnih makedonskih samostanih, najdlje pa je živel v sosednji vasi Lešok, kjer je tudi umrl. Napisal je več del — »Ogledalo«, Budimpešta 1816, »Tolažba grešnikov«, Solun 1840 —, v svojem epitafu pa je zapustil tudi prve stihe v sodobnem tetovskem narečju. — Na zborovanju so prebrali različne referate o Pejčinovićeve življenju in delu. Prvo skupino bi med njimi lahko predstavljala poročila o problemih literarno-kulturnega značaja, posebej

še predavanje najboljšega poznavalca Pejčinovićevega dela akademika Haralampija Polenakovića. V drugo skupino bi sodili referati, ki so osvetljevali Pejčinovićevo delo z jezikovne strani, v tretjo pa referati, ki so se s pisateljevim delom ukvarjali z zgodovinskih, kulturno-socioloških, vzgojnih in podobnih vidikov. Udeleženci so obiskali Pejčinovićeve grob in rojstni kraj. — Prav za to prilagodnost so pripravili fototip-sko izdajo »Ogledala«, katerega tisk je tehnično dovršen, žal pa brez uvodne besede, komentarja in povrhu brez naslova na platnicah. Kakor na »srečanjih«, so tudi tu ob makedonskih znanstvenikih in strokovnjakih s prispevki sodelovali profesorji iz Norvega Sada, Beograda, Prizrena in Ljubljane.

Dragi Stefanija
Filozofska fakulteta v Ljubljani

ABSOLVENTSKA EKSKURZIJA SLAVISTOV PO MAKEDONIJI MAJA 1971*

Od 4. do 11. maja 1971 je bila absolventska ekskurzija po Makedoniji. Vodil jo je lektor Dragi Stefanija. Namen ekskurzije je bil seznaniti se z literarno-jezikovnimi in kulturno-zgodovinskimi značilnostmi republike Makedonije, še posebej njenega zahodnega in osrednjega dela.

4. maj. — Pot nas je vodila preko Zagreba in Beograda do Kragujevca, kjer smo prenočili.

5. maj. — Zjutraj smo si ogledali Šumarice, kjer so nas številni spomeniki opomnili na tragične trenutke 21. oktobra 1941, ko so okupatorji pobili več kot sedem tisoč Kragujevčanov.

Krog poldneva smo se že vozili po Makedoniji. Prvi krajši postanek je bil v Tetovem, mestu z značilno Šareno džamijo, starim turškim mostom, kot tudi lepimi primerki hiš turških begov 18. in 19. stoletja. V Tearcu (Tetovsko) je bil rojen *Kiril Pejčinović*, prvi makedonski prevajalec, hkrati pa tudi zadnji južnoslovanski hagiograf (Žitje na knez Lazar). Njegovo književno delo obsega: *Ogledalo* (1816) — trebnik (priročnik za verski obred), *Utešenje grešnim* (1840). To je prva knjiga, tiskana v prvi makedonski tiskarni v Solunu. Obe deli sta napisani v tetovskem narečju. Meniha *Kiril Pejčinović* in *Joakim Krčovski* sta v slovstvo vpeljala makedonščino.

* Poročilo objavljamo tudi kot osnutek za organizacijo podobnih potovanj. Op. ur.

Pot nas je preko slikovite pokrajine ob reki Radiki in Mavrovskem jezeru popeljala do samostana Sv. Jovan Bigorski. Le-ta je bil zgrajen že v 12. stoletju, toda današnja stavba je iz 19. stoletja. Znan je predvsem po ikonostasu z lesorezom, ki pomeni eno največjih dragocenosti v Makedoniji. Nedaleč od tod sta bila v planinski vasi Lazaropole rojena dva sodobna makedonska književnika: *Ante Popovski* in *Simon Drakul*. Ante Popovski je najizrazitejši makedonski filozofski pesnik (Odblesoci, Vardar, Nepokor), Simon Drakul pa je pisatelj makedonske vasi (zbirka pripovedk Planinata i dalečinite).

Skozi divjo sotesko Črnega Drima nas je pot vodila h glavnemu postajališču ekskurzije — Ohridu.

6. maj. — Prvi dan bivanja na Ohridu. — Ohrid se zgodovinsko prvič pojavi v 2. stol. pr. n. št. z grškim imenom Lihiidos. Iz 5. stoletja so ohranjeni ostanki zgodnje-krščanske bazilike. V 8. stoletju dobi slovansko ime Arhida. Konec 9. stoletja sta tam delovala učenca Cirila in Metoda Sv. Kliment in Sv. Naum. Osnovala sta Ohridsko književno šolo. To šolo imajo za prvo slovansko univerzo, kjer so vzgajali prve makedonske duhovnike. Za potrebe Ohridske književne šole je *Kliment* veliko prevajal in tudi sam ustvarjal. Glagolica in jezik bratov Cirila in Metoda sta najpomembnejši karakteristiki te šole. Klimentov sodelavec je bil *Naum Ohridski*, ki je nekaj